

KATANGOJ KRAUJAS, O VAKARUOSE NESANTAİKA

Jungtinių Tautų vedamas karas Katangoje, kad ją prievartą galėtų įjungti į Kongo valstybę, suardė Vakarų valstybių vienybę. Jau NATO konferencijoje išryškėjo, kad tik trys valstybės teptaria tiems karo veiksams. Tačiau JAV užsispirusi tą karą remti ir duoti reikiama paramą. O tuo, kaip žinia, labai džiaugiasi sovietai, kurių politika paklūdyti Katangą, jau seniai buvo žinoma. Tačiau patys jokios paramos neduoda ir savo skolų Jungtinėms Tautoms, kurios sudaro virš 40 milijonų dolerių, nemoka.

Tarptautinių įvykių komentatoriai nevengia priminti, kad ši JAV užimta pozicija, savo nepopuliarumą kiek prilygsta nerimui invazijai į Kubą. Ir tada ir dabar, JAV savo prestižą tik mažino, senus draugus atstūmė, o naujų nesusrado.

ŠIANDIEN IR RYTOJ

☆☆☆

PAINIAVA

Tebevykstant mūsų tarpe rungtynėms, kas ir kaip "kels Lietuvos bylą Jungtinėse Tautose", J. T. generalinis sekretorius šaukiasi pagalbos: organizacija jau atsidūrusi ant finansinio bankroto sienos. Naujų metų išvakarėse turės 107 su puse milijono dolerių deficitą, kurio nėra iš ko mokėti. Kaikurie nariai neatlieka savo prievolių, ypač ryšium su veiksmais Kongoje. Organizacija nežino, ar ji gali reikauti iš narių, kad jie tas prievolės atliktų. Kreipiasi išaiškinimo į tarptautinį teismą...

Susipainiojo mintys ir dėl pačios Kongo akcijos. Visokių palyginimų ateina į galvas. Pavyzdžiui, jeigu Lincolnas būtų kreipėsi į Jungtines Tautas (tokio dalyko tada dar nebuvo) prašydamas pagalbos sudrausti pietiečiams secesionistams (kaip dabar Lumumba ar Kasavubu prašė dėl savo pietiečių), -- argi blogai tokia organizacija būtų pasielgusi, padėdama Lincolnui? O iš kitos pusės, jei Anglijos karalius būtų kreipėsi panašios pagalbos prieš Amerikos atsiskyrimo revoliuciją?

Argumentai prieš kinų komunistinės valdžios įsileidimą į J. T. organizaciją skamba įtikinamai. Bet tuojuo iškyla klausimas, argi tie argumentai ne tiek pat arba nedar labiau tinka ir prieš kremlininkų laikymą toje organizacijoje? Sako, kinai komunistai ateina griauti Jungtinių Tautų organizacijos. O kremlininkai jau visą laiką ją griauja ir sabotuoja, -- ir politiškai, ir finansiškai...

Amerikos politikos pagrindė tebėra pasiryžimas remti šią organizaciją ir remtis ją. Bet organizacija jau pati susipainiojo savyje ir nebeišsiaiškina, ką ji daro: ar remia nepriklausomybę, ar ją tramdo? Ar daro tvarką, ar suirutę? Ar įtvirtina taiką, ar kelia karą? Ar gina nepriklausomybę, ar naujam kolonializmui kelią tiesia? Dažniau ir dažniau viešumon prasišverbia mintis, ar tik neteks Amerikai išeiti iš to klubo, vietoj kėlus jame kokias nors bylas "už gerus ir teisingus reikalus".

Tokioj padėty suprantamas ir Katangos rėmimo komiteto susiorganizavimas Amerikoje. Į komitetą įėjo daug įtakingų asmenų tuo tarsi pasakydami, kad tokiai valdžios politikai nepritaria.

Vargu padėtį pagerins ir pavėluoti bandymai karo veiksmus

Katangoje greičiau užbaigti ar net sustabdyti. Kraujas jau pralietas, o bombos sugriovė daug visuomeninių pastatų ir įmonių. Ir svarbiausia, kad JAV įkišo pirštus tarp visiškai nereikalingų durų. Patys prisivėrė, nesantaiką savo sąjungininkų tarpe sukėlė ir nieko nelaimės.

Mirė Stasys Butkus - ilgametis Kario redaktorius

Gruodžio 11 d. Brooklyne staiga mirė ilgametis lietuvių karių laikraščio Kario redaktorius. Mirė širdies liga, jau ilgesnį laiką jautęs negalavimus ir pastoviai gydytis. Palaidotas gruodžio 13 d. iš Maspeth lietuvių parapijos bažnyčios į St. Charles kapus Long Island, N. Y.

Stasys Butkus buvo ne eilinis asmuo. Jis buvo pirmasis Nepriklausomos Lietuvos kareivis. Mat, 1918 metais pirmasis įsiregistravo ir įstojo į atkuriamą Lietuvos kariuomenę. Dalyvavo Lietuvos nepriklausomybės karo ir už narsumą buvo apdovanotas Vyčio kryžiumi.

ŽINIOS IŠ VISUR

* JUNGTINĖSE TAUTOSE komunistinės Kinijos priėmimas buvo atmetas 48:36 balsų santykiu. Buvo tikimasi, kad bus daugiau balsų už priėmimą. O apie surinkimą dviejų trečdalių balsų, kaip reikalauja statutas, nebuvo galvojama.

* IŠ ŠVEDIJOS pranešama, kad 40 jų komunistų vadų, Rytų Vokietijoje, prie Rostocko, lanko partinę mokyklą. Tai būsimieji Maskvos patikėtiniai Švedijoje.

* ČEKOSLOVAKIJA, kaip ištikimiausias Maskvos tarnas, buvo pirmoje iš satelitų, kuri įšvarė Albanijos pasiuntinybę. Laukiama kitų satelitų panašių žygių.

* KANADOS žurnalai skundžiasi, kad jiems didžiulę konkurenciją varo Amerikos žurnalas ir todėl jie negalį galo su galu sudurti.

* IZRAELIO TEISMAS A. EICHMANĄ NUTEISĖ PAKARTI. Toks nutarimas nesukėlė jokios sensacijos, nes jo ir buvo laukiama A. Eichmano advokatas Dr. Servatius per 10 dienų įteiks apeliaciją į Aukščiausią Teismą. Nesitikima, kad ir ten būtų palankesnis sprendimas, bet pakorimas bus nutestas.

Lietuvos nepriklausomybę iškovojus, beveik visą amžių, su mažomis pertraukomis, dirbo Kario žurnale, kaip nepamainomas sekretorius, reikalų vedėjas ir redaktorius.

Lietuvoje buvo suredagavęs keletą knygų, o gyvendamas jau tremtyje išleido savo atsiminimų knygą "Vyrai Gedimino kalne". Joje daug įdomių įspūdžių. Jų tarpe ir įdomus papasakojimas, kaip pirmą kartą 1919 metais Gedimino kalne iškėlė Lietuvos vėliavą.

Stasys Butkus buvo gimęs 1897 metais kovo 13 d. Kurtuvėnuose. Šiaulių apskrityje. Tai gi buvo sulaukęs tik 64 metus amžiaus. Velionis buvo labai malonaus būdo, iki pat mirties, kiek jėgos leido, talkininkaudavo ir kitiems laikraščiams. Buvo ir Dirvos bendradarbis.

KARAI, NUSIGINKLAVIMO DERYBOS IR VĖL KARAI

(Dirvos specialaus korespondento Paryžiuje)

1918 m. Tautų S-ga nutarė išspręsti nusiginklavimo problemą. Tuo pat iškilio klausimas, kuris nėra išspręstas ir iki šiol, būtent, kas statyti pirmoje vietoje: nusiginklavimą ar bendrą saugumą.

Šito klausimo sprendime įvyko tragiška pertrauka -- II-sis pasaulinis karas 1940 - 1945 m. Jam pasibaigus nusiginklavimo komisija vėl grėbėsi darbu. Prie tradicinių, nuo 1918 m. sprendžiamų ir neišspręstų klausimų, prisidėjo nauji -- atominiai ginklai ir nauji naikinimo būdai.

Nuginkluoti priešą visad buvo pergalės ženklas greitai - romėnų laikais ir anksčiau. Bet tokioj taikos sutartyje būdavo pažymėta, nekalbant jau apie belaisvius, kad visi ginklai turi būti atiduoti nugalėtojui arba sunaikinti. Į tą kategoriją anais laikais įeidavo ir miesto mūrų nugriovimas. Aišku, būdavo draudžiama darytis naujus ginklus. Nugalėtas neturėjo teisės nei diskutuoti nei ginčytis. Panašūs reikalavimai buvo vi-

siškos, galutinės pergalės įrodymas, taip sakant diktatas.

Yra ir antra rūšis taikos sutarties: kai abu kariautojai -- priešai, karui pasibaigus nutaria abipusiai sumažinti karių skaičių, sustabdyti tam tikrų ginklų bei laivyno statybą. Tai klasiška įžanga taikingai koezistencijai. Bet nei vienas nei kitas taikos sutarties stilius niekad nedavė ilgamečių rezultatų, niekad nieko galutinai neišsprendė.

Dažnai nusiginklavimas bei taika pasiekdavo savo tikslo vienai, kartais dviem kartom, Pav., kai senais laikais kariai būdavo paimti belaisvėn iki gyvos galvos arba kai užimtos teritorijos vyrai būdavo išžudyti. Aišku, revanšo reikdavo laukti ilgiai.

Ginklų gaminimo uždraudimas turi daug silpnesnį veikimą, kai tik nugalėtojo pastabumas susilpnėja. Nugalėtas pradeda gaminti ginklus slapta. Tai buvo puikiai įrodyta Vokietijos po 1914-18 m. karo.

Visi didieji karvedžiai, ir vi-

sių, kad tuo laužiama JT Charta ir kad laisvųjų valstybių vyriausybės turi imtis iniciatyvos tam klausimui kelti JT pilnatyje ir, pritaikę pačių sovietų siūlymus dėl kolonizmo panaikinimo, pareikalauti Sov. Sąjungą, kad atitrauktų savo karinius ir policinius dalinius iš pavergtų kraštų. Antras svarbus šių posėdžio klausimas buvo pastarųjų Kremliaus įvykių poveikis tarptautinei raidai. Vedamasis gaires diskusijoms pateikė politinės komisijos pirm. Dr. A. Trimakas. Diskusijose pasisakė

visos delegacijos. Jų apibendrintas išvadas, tam tikros deklaracijos forma, Seimui pateikė Lietuvos Delegacijos pirm. V. Sidzikauskas.

Deklaracija pabrėžė, kad KP naujoji programa nepakeitė komunistinio sąmokslų pagrindų pasauliui užgrobti. Ji tik paryškino Kompartijos užmačias sovietų pavergtų tautų savitumui sunaikinti. Nepakeitė komunistinio sąmokslų ne Stalino iškeikimas. Tai yra tik priemonė dabartinių Kremliaus bosų tariamu humanizmu laisvąjį pasaulį užliuliuoti ir sustiprinti Chruščiovo padėtį tiek viduje, tiek užsieniuose, pirmiausia tarp Azijos, Afrikos tautų. Komunistinio sąmokslų tikslams neturi įtakos nė laikas nuo laiko iškylantieji kivirčiai komunistinės stovyklos viduje.

Nereikšmingas tuo atžvilgiu buvo Jugoslavijos atvejis. Dar mažesnės reikšmės -- Albanijos atvejis. Kremliaus spaudimas Berlyno klausimu siekia įtvirtinti savo agresijos padarinius visoje rytų Europoje. Vakaruose kai kieno keliama mintis, kad tam tikromis sąlygomis NATO galėtų susiprasti su vadinamo Varšuvos Pakto dalyviais, yra ne tik priešinga teisei, teisingumui ir Vakarų tarptautiniams įsipareigojimams, bet ir teisingai suprastiems jų pačių interesams, nes negali būti patvarios taikos, paneigus apsisprendimo teisę Centro ir Rytų Europos tautoms.

Deklaracija baigiama atsisaukimu į Vakarų galybes, kad jos, jausdamos savo atsakomybę žmonijai ir istorijai, parodytų ryžtą prieš sovietų kėslus, o, atsiliepdamos į sovietų provokacijas, visuotinę savo konkrečią pateiktą taikos laisvėje programą, paremtą tautų apsisprendimo teise.

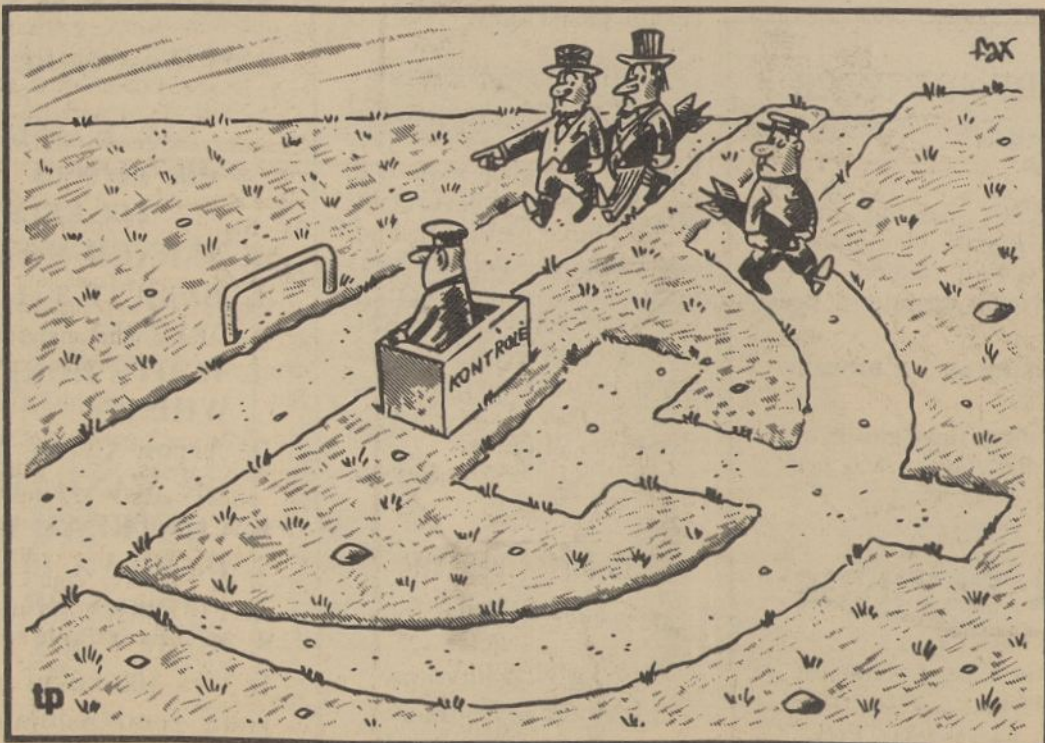
Posėdžiuose apsilankė ir žodį tarė kongresmanai S. Halpern, S. B. Derounian, Tarptautinės žmogaus Teisių Lygos pirm. R. Baldwin, Chilės Ambasadorius prie JT L. V. Lerraine, Laisvosios Europos Komiteto prezidentas J. Richardson ir viceprezidentas B. Yarrow. Atstovų Rūmų Užsienių Reikalų Komisijos Europos Reikalų Pakomissio pirmininkė E. F. Kelly, sveikindama Seimą, pranešė reikšmingą įvykį, kad yra sudarytas Atstovų Rūmuose specialus pakomissio pavergtosios Europos valstybių reikalams.

Žiemą prie Gedimino pilies Vilniuje

VAKARŲ GALYBĖS TURI JAUSTI ATSAKOMYBĖ

Gruodžio 11-12 Pavergtųjų Seimo pilnatis posėdžiavo New Yorke. Gruodžio 10 yra metinės Visuotinės žmogaus Teisių Deklaracijos. (JT priimta 1948. XII. 10). Ta proga Seimas kėlė žmogaus teisių padėtį sovietų pavergtuose kraštuose. Tuo reikalu buvo priimti trys pranešimai: apie bažnyčios padėtį, informacijos suvalstybinimą ir žmogaus teisių visuotinį paneigimą. Specialus nutarimas buvo priimtas dėl apsisprendimo teisės paneigimo Centro ir Rytų Europos tautoms, atkreipiant JT dė-

Sovietų planas apeiti nusiginklavimo kontrolei...

(Nukelta į 4 psl.)

BEST WISHES
To All the Lithuanian People

**GEORGE
McCARTHY**

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

**5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ
TAUPMENAS**

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės
valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS
DOVANOS TAUPYTOJAMS

**ST. ANTHONY SAVINGS
& LOAN ASSN.**

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAIŠKAS,
sekretorius

Blshop 2-1397

JEI HITLERIS BŪTŲ LAIMĖJĖS KARĄ... (5)

DIDŽIAJAME KARE HITLERIS APDOVANOJAMAS UŽ DRĄSĄ

Gyvendamas Vienoj Hitleris susidūrė su žydų problema. Linze, kur gyveno jo motina, žydų nedaug tebuvo.

--Savo namuose, pasakoja Hitleris, aš neprisimenu, kad būčiau ką girdėjęs apie žydus. Būdamas mokykloje irgi nesusidūriau su ta problema. Mokykloje buvo vienas mokinytis žydas, bet mes nekrepinėme į jį dėmesį. Aš net palaikydavau žydus vokiečiais.

Ir Hitleris pasakoja, kad vieną kartą vaikščiodamas miesto centre staiga susidūrė su žmogumi, kuris buvo apsilvilkęs ilgu švarku ir su peisais žančiuose. Ar tai žydas? -- paklausė jis savęs, nes Linzo žydai kitaip atrodė. Jis atidžiai stebėjo tą žmogų, bet juo labiau žiūrėjo, tuo tvirtiau statė klausimą: ar tai nėra vokiečis?

Aišku, galima atspėti, koks buvo Hitlerio atsakymas.

Hitlerio neapykantą žydams yra daug seksualinio ligotumo. Tai iškeliamą tame periode, ir Vienos spaudoje, ir vėliau. Nacionalsocialistų žurnalas Der Stürmer, redaguojamas Juliaus Streicherio, kuris buvo mėgiamiausiu Hitlerio bendradarbiu, skleidė priekaištus žydams, kad jie suvedžioja jaunas nekaltas krikščionių merginas.

Ir kaip Rudolf Helden rašo, viena Hitlerio pagrindinė priežastimi neapkęsti žydų, buvo seksualinių geidimų atstūmimas. Nežiūrint, kad jis jau turėjo daugiau dvidešimties metų, Vienoj nebuvo žinoma, kad jis būtų turėjęs kokį ryšį su moterimis.

1913 metų pavasarį Hitleris galutinai apleido Vieną ir apsigyveno Muenchene, kuris jam visam laikui paliko Vokietijos širdimi.

Būdamas 25 metų amžiaus jis turėjo atrodyti, net tik kitų akys, bet ir savo, kaip visiškai nevykėlis, kuris nieko neišmoko ir negali imtis jokio darbo.

Ir kai kilo 1914 metų karas, jis kreipėsi į Bavarijos karalių Liudviką III su prašymu, kad jam būtų leista įstoti į vieną jo pulką. Prašymas buvo patenkintas.

Kai kurie Hitlerio priešininkai vėliau jam pridėjo bailio vardą, bet reikia bešališkai pripažinti, kad nėra jokių įrodymų jo karinėje tarnyboje, kad galima būtų šį kaltinimą pateisinti.

Hitleris buvo du kartus fronte sužeistas. Pirmą kartą 1916 m. spalio 7 d. į koją, o antrą kartą 1918 spalio 13 d. Už savo drąsą kapralas Hitleris buvo du kartus apdovanotas karo kryžium, kuriuo jis visą gyvenimą buvo išdidus.

Vienas iš jo kuopos vyrų savo atsiminimuose rašo, kad Hitleris nemurmėdavo, kada jie visi keikdavo karą.

Kitas rašė: "Atsisėdęs kambario kampe, jis (Hitleris) pasirėmęs ant rankų, galvodavo. Stai ga jis pašokdavo ir pradėdavo vaikščioti pirmyn ir atgal ir sakdavo, kad nežiūrėti mūsų didžiųjų patrankų, mes nelaimėsime, nes nematomas Vokietijos

jos priešas yra pavojingesnis už mūsų patrankas". Ir tas nematomas priešas, jo žodžiais, buvo žydai ir marksistai.

Jis sunkiai pakėlė 1918 metų lapkričio paliaubas, sakdamas, kad Vokietija to neužsitarnavo, kad armija nebuvo nugalėta ginklu, bet buvo nudurta į nugarą iš vidaus fronto.

Tokiu būdu vėliau Vokietijoje susikūrė legenda, kad Vokietija gavo iš vidaus smūgį į nugarą, kuri griovė respublikos pamatus ir ruošė dirvą nacionalsocialistams į valdžią.

Kiek žinome, legenda buvo klaidinga. Gen. Ludendorff, tikrasis vokiečių armijos vadas, 1918 m. rugsėjo 28 d. pasisakė už paliaubas "tuojau pat", tai yra, kad būtų baigtas karas neatidėliojant. Maršalas Hindenburgas jį parėmė (spalio 2 d.) pareiškdamas, kad "armija nepajėgia ilgiau 48 valandų išsilaikyti".

Tad tuo metu negalėjo būti jokio "smūgio į nugarą". Ir tik vėliau vokiečių generolai pritarė tai pasakai.

Karo reparacijos, užkrautos Vokietijai, dar labiau kėlė masių nepasitenkinimą ir buvo sunku vokiečius įtikinti, kad nebuvo jokių "lapkričio 11 nusikaltėlių".

Kitame numeryje: HITLERIS RUOŠIA PIRMĄJĮ PUČĄ.

E. CHICAGO

Tarėsi Vasario 16 minėjimo reikalais

East Chicagos apylinkės ALT'o skyriaus valdybos narių ir vietos organizacijų atstovų bendrame pasitarime, įvykusiame gruodžio 1 d., buvo tartasi Vasario 16 minėjimo reikalais.

East Chicagos apylinkės ALT skyriaus valdybą atstovavo: pirmininkas Albertas Vinikas, p. Skeirys, kun. Dr. Petras Celiešius, Petras Indreika ir R. Nemickas.

Tautinės Sąjungos East Chicagos skyrių: pirmininkas Kazimieras Pocius, Antanas Juodvalkis, Juozas Bagdinskis ir Antanas Steikūnas.

Lietuvių Bendruomenę: pirmininkas Kazimieras Valeika ir Zigmas Moliejus.

SLA 185 kuopą Kulbienė, o kitas draugijas — Gustaitienė. Susirinkimui pirmininkavo ALT skyriaus pirmininkas Albertas Vinikas, sekretoriavo Petras Indreika.

Ivykusiame bendrame pasitarime buvo nutarta Vasario 16 minėjimą ruošti vasario 18 d. su paskaita ir menine programa, kurią išpildys vietos meno mėgėjų pajėgos ir pradžios mokyklos mokiniai.

Taip pat buvo apsvarstyti visi kiti reikalai, susiję su Vasario 16 minėjimo geresniu pasisėkimu.

Metinis susirinkimas

SLA 185 kuopos metiniam narių susirinkime, įvykusiame gruodžio mėn. 5 d. be visų kitų apsvarstytų reikalų buvo perrinkta kuopos valdyba, kurią sudaro: pirmininkas Juozas Liubinas, vicepirmininkas p. Kulbienė, sekretorius Ieva Liubiniene, finansų viršininkas Petras Rindokas ir kasininkas Pijus Mičiulis.

Pakenė

Kas Dirvos neskaito
— daug nustoja!

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

**DAIRYMEN ICE CREAM
COMPANY**

3068 WEST 106th STREET

OR 1-2300

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

**JORDAN CAMERA & SUPPLY
STORE**

3802 West 25th Street

SH 1-5511

BEST WISHES

To All the Lithuanian People

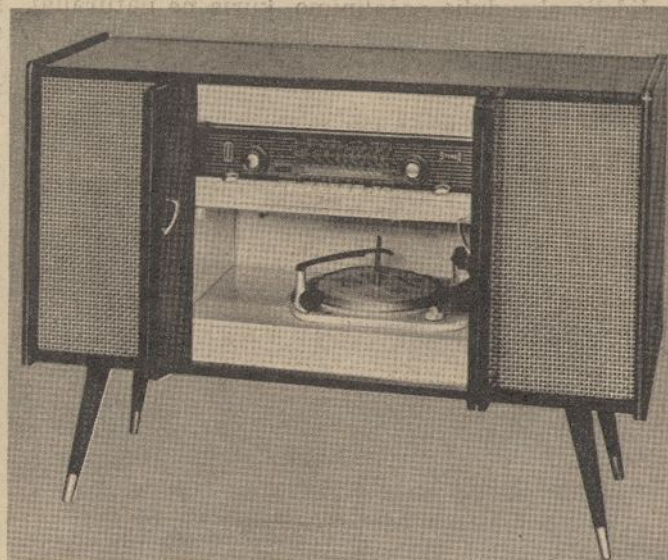
**THE EXCELSIOR VARNISH
WORKS INCORPORATED**

1228 West 74th Street

AT 1-8600

**NAUJI RADIO-PATEFONAI
PILNAS
STEREO**

su dviem prijungiamais garsiakalbiais

Priedas du garsiakalbiai.

VISAIS REIKALAIS KREIPTIS Į ATSTOVĄ:

S. GRABLIAUSKAS

5 Thomas Park

So. Boston 27, Mass.

Telef. AN 8-5167

**VIEŠĖDAMI CHICAGOJE
APLANKYKITE**

MIDWEST MAISTO ir LIKERIŲ
KRAUTUVĖ

2515 West 69 St.

Marquette Parke

PR 8 - 9259

SAV. J. JANUSAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. ASBACH URALT 5 ths. 4.95
 2. BISQUIT 3 star cognac 5 ths. 4.98
 3. MARTEL 3 star cognac 5 ths. 5.39
 4. WHITE HORE SCOTCH WHISKY 5 ths. 4.98
 5. Arrow Cockt. MARTINI OR MANHATEN 5 ths. 2.98
 6. CONTREAU LIQUER 5 ths. 4.75
 7. Da SILVA 10 metų Portugalų BRANDY 5 ths. 3.69
 8. Kijafa Vynas 5 ths. 1.75
- Ir virš 100 rūšių užsienių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už
visas taupymo sąskaitas.

**MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS
REKORDAS...**

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

**MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan Association**

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

DIRVA

- THE FIELD -

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Balyš Gaidžiūnas ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balyš Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Du artimi kaimynai ir du dideli rūpesčiai

Kubos Fidel Castro prisipažinimas, kad jis senas komunistas, sumaišė kortas ir tiems neutralistams, kurie jo politiką norėjo pateisinti, kaip tautinių siekimų išdavą. O ypač, kurie teigė, kad Kuboj buvo per daug išsigalėjęs JAV kapitalas, kuris didelių kaupų pasiveržė pro kraštus ir išsiliejęs iššaukė tokią nepasitenkinimo reakciją.

Fidel Castro revoliucijos rėmimas yra nekokia atestacija ir įtakingam New York Times laikraščiu, kur, sakoma, atsispindinti JAV užsienio politika. Juk dar taip neseniai ten buvo pateisinančių motyvų Castro politikai užstoti. Bet ne kitų šviesoj yra ir tos pačios Kubos dvasiškiai, kurie Castro revoliuciją rėmė, o paskui juos pats Castro iš pagrindų sutvarkė arba ir iš pačios Kubos išmetė.

Kuba yra per daug arti prie JAV krantų ir jos raudonumas per daug pavojingas, kad Amerika galėtų rami būti. Bet iš kitos pusės, Amerikos prestižui ir santykiams su kitais kraštais, nelabai ir išpuola Kubos dabartinį režimą taip pakratyti, kad jis iš po vienos nakties jau būtų pasibaigęs. O pagaliau, Castro, kaip ir kiekvienas toks režimas, jau prisiaugina ir pasekėjų. Juk kaip nesunku turtinguosius naikinti ir vargstančiam iš pagrobto lobio šį tą duoti ar bent pažadėti. Ir todėl kiekviena praėjusi diena ar savaitė ten palieka tokias įspaudas, kurias panaikinti bus sunkiau ir sunkiau.

Pats Fidel Castro dabar jau rėkia, kad prezidento Kennedy kelionė į Pietų Amerikos kraštus — Venesuelą ir Kolumbiją, yra suplanuota tuo tikslu, kad iš tų kraštų Kuba būtų greičiau užpluta. Esą, Amerika duosianti viską, išskyrus savo karpius.

Kaip ten iš tikro bus su Kubos reikalais, mums dabar sunku numatyti, nes tokiais atvejais viešuma nedaug ką žino. O jei daug žino, tai atsitinka taip, kaip jau kartą su Kubos invazija yra atsitikę. Bet, jei JAV norės saugumo ir didelio skaudulio pašalinimo, kuris ne natūraliai atsirado, bet vieną diktatūrą verčiant dar pavojingesnę išaugino, reikės imtis rimtesnių priemonių, negu iki šiol ėmės.

Antras JAV kaimynas, kuris yra net ne už 70 mylių, bet savo sienomis į JAV atsirėmęs, taip pat kelia rimtų rūpesčių. Tas kaimynas — Meksika, kartais savo valdžia JAV palankesnis, o kartais pavojingesnis.

Paskutinė Meksikos atstovo demonstracija, kuri buvo parodyti Amerikos Valstybių Organizacijoj, drauge balsuojant su Kuba, taip pat daug kam rimčiau akis pravėrė. Ir niekas negali abejoti, kad toks jos atstovo balsavimas nebūtų buvęs Meksikos prezidento Lopez Mateos palaimintas, kuriam kairumas jau senai prikišamas.

Meksikoj raudonųjų jėgų niekad nestigo. Lygiai, kaip ir vargo. O kur yra daug vargo, komunistams visad labai gera dirva veikti. Bet atsimenant meksikiečių, o taip pat ir daugelio kitų Pietų Amerikos gyventojų gyvenimo būdą, nesunku suprasti ir to vargo priežastis. Jei ten daug galimybių turtingiesiems dar labiau turtėti, o vargšams vargti, tai nemažiau ir noro nieko nedirbti ir pastoviai tingniauti.

Taigi du artimi kaimynai ir du dideli rūpesčiai. Tų kaimynų raudonumo ligos, kaip teigiama gerai reikalus pažįstančių, patraukliai persimeta ir į kitas Pietų Amerikos valstybes.

Raudonieji partizanai jau sutinkami visose Pietų Amerikos valstybėse, per kurias eina Andų kalnai. Tik Peru kol kas tebėra išimtinis. O pietinė Bolivija jau stipriai kenčia. Gi pati Čilė, kaip Kuba ir Meksika, gali greit būti į tą pačią grupę įrikiuota. Brazilija taip pat verda ir visai nugara JAV politikai rodo. O kuo pasibaigs Dominikonų Resbulikos revoliucija, ar ten neišsąus naujas Castro?

Pilnai reikia suprasti ir įvertinti JAV vyriausybės pastangas į tuos kraštus eiti su didesne ūkine parama, negu iki šiol buvo einama. Tik jau yra ir abejojančių, ar per daug dėmesį kitur kreipiant, nebūs pavėluota. O kiekvieną pavėlavimą, kaip jau žinoma, reikia brangiai apmokėti.

B. G.

Lietuviai paštininkai nusifotografavę su latviais 1937 metais Rygoje prie kultūros muziejaus.

IŠ BUVUSIŲ PASISEKIMŲ IR KLaidų NESUNKU PASIMOKYTI

Pabaltijo valstybės -- Estija, Latvija ir Lietuva išliko nepriklausomos ilgiau, negu JAV prezidento Woodrow Wilsono 14-kos punktų tautų apsisprendimo deklaracija, kuri mirė, reikia pripažinti, kartu su W. Wilsonu. Jo tada nesuprato Amerika ir su nauju prezidentu Hardingu atsi-ribojo nuo Europos, net ir į Wilsono organizuotą Tautų Sąjungą neįstojusi.

Šiandien, kada mes dažnai kalbame ir rašome apie Pabaltijo valstybių nepriklausomybės laikotarpį, mums prisimena anų laikų lietuvių, latvių ir estų tautų bendradarbiavimas. Šimtmečiais, iki 1918 m. gyvenant skirtingose sąlygose, jos negalėjo greitai laiku taip suartėti, kad tuojau būtų susijungusios į Pabaltijo federaciją, kaip darė čekai su slovaksais arba serbai su kroatais ir slovėnais. Buvo ir kitų kliūčių, bet jos buvo neesminės.

Vienok nestigo didelių vyrų, kurie nuo seniau judino broliško susitarinimo reikalą tarp lietuvių ir latvių (dr. J. Šiupis, J. Rainis ir k.), taip pat sueiti į glaudesnius kaimyninius santykius su estais. Tam tikslui veikė Lietuvių -- Latvių Vienybės Draugija ir panašios draugijos su estais. Kasmetiniai jų kongresai Kaune, Rygoje ir Taline būdavo dideli įvykiai Pabaltij, kurio sostinėse suvažiuodavo gausios ekskursijos. Be to, iš eilės sostinėse vykdavo metinės pabaltiečių mokslininkų, mokytojų, inžinierių ir kitų sričių specialistų konferencijos, kurių proga susidarydavo gausios ekskursijos. Taip pat ir menininkai bei muzikai keisdavosi gastrolėmis. Tai pagyvindavo pabaltiečių kultūrinį bendradarbiavimą.

Po 1934 m. Estijos, Latvijos ir Lietuvos valstybių santarvės visokeriopas bendradarbiavimas dar labiau pagyvėjo. Ne tik valstybinių švenčių metu giedodavome vieni kitų himnus, bet ir vieni kitų dainų šventėse dalyvaudavome. Ir paskiri chorai į svečius nuvažiuodavo. Nekalbant apie Kauno geresnius chorą, atsimenu, Klaipėdos lietuvių chorai lankėsi Rucavoje ir Liepojuje, o Rucavos latvių chorai lankėsi Palangoje.

Kiek man pačiam teko dalyvauti viename Lietuvių -- Latvių Vienybės Draugijos kongrese Rygoje ir kitais atvejais lankytis Latvijoje, neatsimenu jokio šėšelio, kuris būtų tų dviejų broliškų tautų santykius temdęs. Mes būdavom Latvijoje nuodėdžiai priimami, taip mes latvius gražiai priimdavom.

Ypatingai malonu prisiminti Lietuvos pašto, telegrafo ir telefono tarnautojų dviejų dienų viešnagę Latvijoje. Gausiai ekskursijai 1937 m. vasarą vadovavo Kauno centrinio pašto viršininkas Justinas Gečiauskas. Buvo labai šiltai globojami latvių kolegių. Ne tik Rygoje ir Jūrmaloje jautėmės kaip namie, bet mus vežiojo ir į tolimesnes gražias vietas: į garsųjį Kemerį ir į svajingą Siguldą Gaujos pakrantėse. (Žiūr. paveikslus).

Būtų nepilnas vaizdas, jeigu nepaminėtume pabaltiečių sportininkų bendradarbiavimo. Ypač krepšinio žaidynės sostinėse, varžantis dėl Europos miestelio titulo, sutraukdavo tūkstančius žiūrovų. O sportiški pasikarščiavimai tarp latvių ir lietuvių krepšinininkų šiandien prisimenami su šypsenomis, nors

tada dėl paskutinio kamuolio Europos meisterio vardui laimėti buvo kovojama tikrai dideliu įkarščiu.

Palyginti, trumpas buvo Pabaltijo nepriklausomybės laikotarpis. Gaila, kad tada pirmą kartą susipratome, kad, krauju apgyvenus laisvę, negana pasitikėti W. Wilsono 14-kos punktų tautų apsisprendimo deklaracija, ir pirmą kartą ėmėmės iniciatyvos suvienyti savo 6 - 7 milijonų gyventojų jėgas gresiančiam pavojui, kuris mus 1939 m. užtikos nevieningus ir nepasiruošusius.

Bet tai pamoka ateičiai. Belieka mums tik jos neužmiršti, bent trentyje esant nekartotose klaidų, o vieningai dirbant tvirtai tikėti, anot vieno vokiečių poeto, kad "Ir mums saulė vėl švies".

J. NENDRĖ

GREETINGS and
BEST WISHES

LUCY'S BAKERY

and

STRUDEL SHOF

12516 Buckeye Rd.

SK 2-0828

ALMA MATER YRA GERIAUSIA IR PIGIAUSIA DOVANA

Norėdami, kad lietuviškoji knyga, kaip šventinė dovana, pasiektų daugumą lietuviškų šeimų ir tuo pačiu papuoštų namų bibliotekas, daromė, tik gruodžio mėnesį galiojančią, pirkimo lengvatą.

ALMA MATER — R. Spalio apysaką iš Lietuvos universiteto studentų gyvenimo, gražiai įrištą, perkant tiesiai iš Dirvos, gruodžio mėnesį galite nusipirkti po \$4.00. Taigi sųskit \$4.00 už kiekvieną knygą ir Alma Mater paštu tuoj jums bus išsiųsta.

Dar kartą primename, kad toji nuolaida duodama tik gruodžio mėn. ir perkant tiesiai iš Dirvos. Kitur knygos kaina lieka ta pati — po \$5.00.

DIRVA
6907 Superior Avenue,
Cleveland 3, Ohio

Siunčiu \$4.00 ir prašau man išsiųsti R. Spalio naują knygą "ALMA MATER".
Užsakytojas:

(Vardas ir pavardė)

(Adresas)

Gražiojo Siguldoj 1937 metais lietuviai paštininkai užkandžiauja. Pirmas iš dešinės sėdi E. Karnėnas, dabar gyvenąs Clevelande.

Tarp lietuvių ir latvių paštininkų draugystė buvo tvirta. Latviai Rygos geležinkelio stoty išlydi lietuvius paštininkus.

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

CLEVELAND TOOL & DIE CO.

30510 LAKELAND BLVD WILLOWICK, OHIO
WH 4-2900

Karai...

(Atkelta iš 1 psl.)

Viskas tas rodytų, kad esame didelių judėjimų prieangyje. Dabar karas tai liuksusas, įmanomas tik turtingiems kraštams. Tačiau neišsivysčiusios tautos palaiko neramumo židinius. Iš jų pačių pasauliui negręstų karo pavojus, tik deja, jos turi tiek rytuose tiek vakaruose daug užtarėjų, patarėjų, gynėjų, kurie prisidengę įvairiais šūkiais ir apsimitę geradariais, palaiko nervų karą, žiūrėdami vien savo interesų.

Prie tradicinių nusiginklavimo problemų prisideda atominiai ginklai. Atominiai ginklai įeina į bendrą nusiginklavimo problemą, ar turi būti svarstomi atskirai? Gal dėl atominių ginklų taika dar ir tęsiasi? Žmogus pradėjo pats savo išradimų bijoti.

Nereikia galvoti, kad karas yra vien politikierių instrumentas. Žinoma, dažnai taip būna, bet ir nevisada. Karas tai periodinė masinė manifestacija (lyg tai grįžimas į lygsvarą). Kitaip sunku būtų išaiškinti, kodėl vienu metu tam tikri įvykiai nei žmonių nei valdančiųjų neįaudina, o kitu momentu tie patys įvykiai ar net mažiau svarbūs, uždega žmonių kraują ir širdis ir prasiždega karas.

Pacifistų silpnoji pusė ta kad jie nori prieš karus kariauti žodžiais, kilniais jausmais. Deja, žodis dar niekad nesugebėjo jokio ginklo galutinai uždrausti. Foster Dulles, siūlė, kad atominė bomba liktų dviejų didžiųjų žinioje, kurie, sako, supras ir įvertins savo atsakomybę ir laiks ją paslėptą lyg pabaia.

Šiandien jau nueita toli. JAV ir SSSR turi milžiniškas atominų bombų atsargas. Jų gamybos paslaptį žino daug valstybių. Atomas dabar jau yra naudojamas ir taikiams tikslams -- kasdieniniam gyvenimui.

Paskutinės nusiginklavimo konferencijos buvo dominuojamos baimės netikėtu karu. Bet jokia kontrolė negali būti pakankamai efektyvi, kada bombos gali būti paleistos iš povandeninio laivo, sputniko, satelito ir tt. Bijoma, kad gali įvykti ir vadinama mygtuko klaida. Juk užtenka kad kas nors tai padarytų kaip techniška klaidą. Ir karas prasidėtų.

Rusai tvirtina, kad atominis karas tai tik pradžia klasiško, invazinio karo. JAV mano, kad atominė, netikėta, galinga ataka, tai karo pradžia ir galas. Bet tie kraštai supranta ir matokarą visai skirtingai dėl savo skirtingų geografinių sąlygų. JAV tai atskiras žemynas -- sala. Jai, aišku, grėšia didesnis pavojus iš orinio puolimų, negu invazija. Tuo tarpu SSSR yra žemyno dalis, turinti dešimtis tūkstančių kilometrų rubežių. Jai invazija yra pavojingesnė. Tai "klasiškas" kelias į Rusiją. Todėl JAV yra susirūpinusi atominių nusiginklavimu, SSSR -- vispasišku.

Jei kartą, visi ginklai taptų sunaikinti, tai vargu ar tas pašalintų karą. Grįžtumėm tik į barbarų laikus, kada vyravo tas, kuris turėjo didesnę žmonių skaičių ir ištvėrmė.

VĖŽIO JUOSTA - DABAR DAUGIAUSIA PERKAMA KNYGA

SAULIUS ŠIMOLIŪNAS

Nuo Amerikos vieno pakraščio ligi kito, kur tik parduodamos kišenknygės, surasitėmėlynu viršeliu Henry Miller Vėžio Juostą, sukėlusią didelį triukšmą, kai Grove leidykla ją išleido po 17 metų uždraudimo kaip pornografiją įvežti Amerikon iš Paryžiaus. Jau daugiau kaip 20 savaičių ji yra Amerikoje viena iš daugiausia perkamų knygų net kietais viršeliais. Tai yra nuostabu dėl to, kad tai beveik vienintelė, konors verta knyga, daugiausia perkamų knygų sąrašė (išskiriant Salinger Praną ir Zujį). Tačiau tai savaimė suprantama -- Vėžio Juostoje yra apšiai pornografijos.

Kas tai per knyga ir kodėl ji gera?

Knygos pradžioje savo paaiškinimą patiekia poetas Karl Shapiro, pavadindamas Miller didžiausiu iš gyvųjų autorių. Jis skiria autorių nuo rašytojo. Autorius rašo tiesą, kai rašytojas rašo savo vaizduotės sukurtus dalykus, kartais labai maža turinčius su rašytojo asmeninių gyvenimu.

Pats Henry Miller savo knygai motto pasiskolino iš Emersono: "Šie romanai ilgai nei užleis vietą dienoraščiams ir autobiografijoms -- užkariaujančioms knygoms, kai tik žmogus išmoks pasirinkti tarp savo vadinamųjų gyvenimų tai kas iš tikrųjų yra jo išgyvenimas ir tikrai pasakytas tiesa." Save jis vadiną atsakiusiu aukso standarto literatūroje. Jis patiekia savo išgyvenimus pilnoje šviesoje. Juose daug lytiškumo, bet tokiose sąlygose Henry Miller ir teko gyventi.

Vėžio Juosta yra Henry Miller dienoraštis iš savo Paryžiaus laikų, kada jis būdamas vyresnio amžiaus, ten nuvyko iš New Yorko apie 1930 metus, be pinigų ir be galimybių, o tik vedamas noro pažinti tą meno miestą ir gyvenimo būdą. Jis buvo talentingas, bet nepastebimas. Kaip jis išsireiškė savo vėlyvesnėje knygoje apie Ameriką, pavadintoj Vėsinamų Košmaru: "Amerika nėra vieta menininkui: būti menininku reiškia būti dvasiniu raupsuotoju, ekonominiu nepaisitaike, visuomenės našta." Už tat be tikro menininko Amerika tampa vėsintuvų košmaru -- kūrybos liepsna dingsta vėsintuvo šaltyje.

Aišku, Amerika nesijuntė savo talentingųjų į meno miestą. Iš tikro nėra kas atskirti, nėra asmenų, kuriems būtų svarbu. Henry Miller nevyko iš negyvo universiteto rašyti negyvą darbą apie negyvus. Jis vyko tapti menininku, o tam Amerika neduoda stipendijų. Tad visko atsisakęs, su dešimtis dolerių, Henry Miller atsirado Paryžiuje.

Trijų ar keturių metų išgyvenimai Paryžiuje ir sudaro šios knygos turinį. Kadangi Miller savo žodžiu, vaizdu ir mintim yra kūrybingas ir įžvalgas, jo knyga nėra vien tik nuotykingi ir nuotaikingi atsiminimai, bet visuotiniai autentiškas kūrybinis darbas. Jo rašymo stilius yra aiškus ir tiesioginis.

Knyga prasideda: "Aš gyvenu Borghese viloj. Niekur nei grūdėlio purvo, nei kėdės ne vietoj.

Čia mes esame vieni ir mes esame mirę." Toliau jis rašo: "Aš neturiu jokių pinigų, jokio užnugario, jokių vilčių. Aš esu laimingiausias gyvenantis žmogus. Prieš metus, prieš šešis mėnesius aš galvojau, kad esu menininkas. Aš apie tai daugiau nebegalvoju, aš esu. Viskas, kas buvo literatūra, nupulė nuo manęs. Daugiau jokių knygų nebebus parašyta, ačiū Dievui. Kas tada čia? Tai jokia knyga. Tai yra apkaltos, šmeižtas, vardo suniekinimas. Tai jokia knyga įprastine žodžio prasme. Ne, tai yra išėstas įžaidimas, spiovimo gniužulas į meno veidą, įspirimas į užpakalį Dievui, žmogui, likimui, laikui, meilei, grožiui... ką tik nori. Aš tau dainuosiu, gal būt truputį ne į toną. bet aš dainuosiu. Aš dainuosiu kai tu sprogsi, aš šoksiu virš tavo purvino lavono..."

Tai įtūžusio žmogaus žodžiai. Jis niekuo nebetiki. Perdaug aplinkui melo, tuštybės, pykčio ir savanaudiškumo. Jo išgyvenimai veda per Paryžiaus bedugnes, bet jis pažįsta žmogų, veda per meno pasaulį ir jis suranda tikrą meną.

Tuščiu pilvu jis klausosi muzikos koncerto ir nuostabiai atveria muzikos paslaptis. Jis meta gilų žvilgsnį į Strindbergą, Matisse ir kitus, į Paryžių ir į New Yorką, į Europą ir į Ameriką, į žmonių kasdienišką gyvenimą, pasiaukojimo retus deimantus ir begalinį savanaudiškumą.

Daug vietų tiesiog anekdotiškai skamba. Tačiau drąsios akims daug kas žmonių gyvenime yra anekdotiška. Tiesiog klasiškai parašyta nežymaus spaustuvės tarnautojo mirtis. Gyvenime niekas jo nemėgo ir niekam nebuvo jis reikalingas. Jam mirus viršininiai pradėjo varžytis savo iškalba šermenyse.

Tą knygą galima vadinti akiu pradarytoja. Ji yra tiek stipri. Bet kodėl atverti akis? Miller galėjo pasilikti, New Yorke ir atsakyti įvertinti pasaulį. Bet ne! Jis turėjo pakankamai drąsos gyventi pagal savo paaukimą, palikdamas mums savo išgyvenimo ir vertinimo dokumentą. Ir tikrai jis yra laimingas žmogus.

Yra išminties ir dykumoje. Šiandien, kada pasaulį jėtieks daug klaidingų pranašų, kada tėra žaidžiama tuščiais žodžiais ir dar tuštesnėmis mintimis (tereiškia tik iš turinio pusės pažvelgti į laikraštį, knygą, užsisukti radiją ar televiziją ir greitai bus įsitikinta), tada vėl ateina pašaukimas būti vienam ir vėl atrasti savo nekaltę. Tarp žinojimo ir nekaltumo yra priešingybė. Pagal krikščionišką galvojimą žmogus prarado rojų dėl noro žinoti, dirbtinai skirstyti pasaulį į mano ir kitų, tarp gero ir blogo.

Šis skirtumas tarp nekaltumo ir žinojimo nėra tas pats, kaip skirtumas tarp balto ir juodo, gero ir blogo. Tai yra skirtumas tarp viską apimančio ir apimamo, tarp visos scenos ir tarp vaidintojų, tarp atdaro ir uždaro. Tokiu būdu saulė bei lietus yra nekalti. Tik kaltas žmogus, kuris yra praradęs savo nekaltumą.

Didžiųjų mistikų, kaip kad Viduramžių Eckharto nurodymas, pirma pasidaryti neturtingu savo žinojime mirti šiam pasauliui. Šv. Povilas akcentuoja fizinę neturtą. Prisirišimas prie smulkmenų ir savanaudiškumo, neleidžia žvelgti tiesiog į tikrovę. Pagal japonų Zen mokytoją D. T. Suzuki, nulis lygus begalybei ir begalybė lygi nuliui.

Sunku žmogui dėl savo kaltumo pasiekti visišką neasmeniškumą. Bet kas jį pasiekia, tada pradeda siekti begalybės. Didieji žmonės kaip tik didelė per savo neasmeniškumą. Žinojimas pas žmogų nepranyks, bet jis tą smulkmenų žinojimą turi pajungti begalybės, amžinybės įsiviešpatavimui.

Iš tokio mistiško nullo į pasaulį ir žvelgia Henry Miller Vėžio Juostoje. Ir todėl jo žvilgsnis toks stiprus. Dvasinis sukilimas prieš įprastinius ir formalistinius visuomeninius papročius yra sveikas reiškinys, jei jis turi dvasinę laisvę, paremtą išsivadavimu nuo aistros, savanaudiškumo, savęs apgaudinėjimo.

mo, Henry Miller pasiektas mistinis taškas dar nėra tobulas. Jis yra dar perdaug piktas. Jo lytiškumas lieka dar vis abejotinos vertės. Gal savo silpnybės valandose jis visa tai įrašė, kad būtų išgirstas ir perkamas.

Thomas Merton, Amerikos literatūrinė pažiba, savo knygoje Dykumos Išmintis, neužilgo išspaudos išeinančioj, aprašo 4-5 šimtmečių atsiskyrėlius, kurie užpulti plėšikų, bėgo paskui juos atiduodami tai, ką plėšikai pamiršo paimti. Nuostabiame eilėraštyje nikaragujieties poetas klierikas Ernesto Cardenal atpasakoja šešiolikame šimtmeatyje užpuolamą ispanų laivą. Užpuolėjas -- didingas anglų laivas, vadovaujamas Sir Francis Drake. Senas ispanų kapitonas persikelia į anglų laivą ir bučiuoja gražiai nuaugusio, turtingo, galingo dvidešimts keturmečio Drake ranką. Drake pareikalauja, kad ispanai atiduotų visas brangenybes. Jų jie neturi, tik kapitonas atiduoda savo indus ir puodelius. Pasiėmęs grobį Drake ispanui aprodo savo laivo begalinius turtus. Atsisveikindamas Drake sako, kad dabar važiuosiu į Kiniją, sekdamas žemėlapius ir patariamais kiniečio jūreivio, kurį jis pasigavo. Abu pavyzdžiai kalba už save.

Šiandieniniame pasaulyje retai laimima vidinė ramybė. Mes neturime šiame šimtmeatyje didelių mistikų. Dabartiniai prarętojai yra daugiausia piktai. Ypač Amerikos. Toks yra ir Henry Miller. Bet jis kalba apie šią dieną šiandieniniams žmonėms. Galutinėje išvadoje jo pasaulio nekaltas supratimas nelieka vien tik taikliu pasipiktinimo šauksmu, bet priartėja prie Dostojevskio "šventojo" Zosimos, kuris Brolių Karamazovų įniršimo, piktžodžiavimo ir žmogžudystės fone sako: "Mes nesuprantame, kad pasaulis yra rojus, bet tik užtenka panorėti suprasti ir iš karto rojus atsivers prieš mus visame savo grožyje".

Yra pyktis, smulkumas, neteisnumas pasaulyje. Kitoks pasaulis ir nepasidarys. Bet visi tie mistikai, jų tarpe savo ruožtu ir Henry Miller, parodo, kad tik individualiai galime siekti tos dvasinės ramybės. Čia dėl

to ir pavadinta jo knyga akiu pradarytoja.

Karl Shapiro perša mintį, iš viešbučių išmesti visas šv. Rašto knygas ir vietoj jų padėti Vėžio Juostą. Iš Karl Shapiro rašymo matyti, kad jis nėra savim tikras ir piktas dėl paties piktumo. Didžiuosius mistikus, jų tarpe ir šv. Rašto rašytojus, sunku pilnai suprasti, nes ligi jų reikia dvasiniai priaugti. Bet apie tai

kitą kartą, kai rašysiu Thomas Merton knygos pasirodymo progą.

Aną dieną Henry Miller laisvę priminė Jūsų recenzentei, nepamiršti senos tiesos: vietoj įvertinimų visuomet geriau skaičiuoti patį dalyką. Tebūna ši recenzija tik paraginimu pačiam knygą perskaityti ir susimąstyti.

(Tropic of Cancer. Parašyta Henry Miller. XXXI ir 287 psl. New York: Grove Press, Inc. Kietais viršeliais \$7,50; popieriniais \$0,95)

BEST WISHES

For a Pleasant Holiday

Planning A Party?

Call Sherwin's—Catering at our Party Center—Lake Shore Country Club or Your Location

SHERWIN'S
CARNegie at E. 105th SW. 5-0100

BEST WISHES

For a Pleasant Holiday

PARSONS AND PARSONS

MAKERS OF WATERPROOF FABRIC
COLLARS AND CUFFS

Main Office and Factory — 413-15 Huron Rd.
413 HURON ROAD CH 1-7723

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai
visiems lietuviams

**FORSBERG ENAMELING
COMPANY**

5103 LAKESIDE AVE.

EX 1-9269

BEST WISHES

For a Pleasant Holiday

**INTERNATIONAL SCHOOL
OF BEAUTY CULTURE**

5470 MAYFIELD ROAD

Call HI 2-4200

BEST WISHES

M. O. MATTLIN

SPINET PIANOS OF
DISTINCTION

Easy Terms can be
Arranged

2027 EUCLID AVENUE
PR 1-7633

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

FEINER HOMES

NEW APARTMENT FROM
\$105.00 to \$135.00

20955 ELLACOTT PARKWAY
WARRENSVILLE HEIGHTS MO 2-9222

GREETINGS and BEST WISHES

**ST. CLAIR BUILDERS
& SUPPLY CO.**

BUILDERS SUPPLIES - BRICK -
CEMENT - LIME

20020 ST. CLAIR AVE

KE 1-6000

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

ROTH STEEL PRODUCTS

1335 East 171st St.

IV 1-8700

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

**DODDS - ROSS &
Associates**

GENERAL INSURANCE AGENCY

LIFE INSURANCE — AUTOMOBILE
FIRE — CASUALTY AND BOND

7010 ST. CLAIR AVENUE

EX 1-0682

SIAUBINGOS VALANDOS (3)

JONAS JANČYS

PO KARŠTU GINČŲ ĮPLAUKIAM Į UOSTĄ GOTLANDO SALOJE

Vos tik pamatę švyturį, pradėjome smarkiai ginčytis, ką daryti toliau. Vieni iš mūsų nenorėjo būti internuojami, todėl siūlė neplaukti į uostą, bet išsikelti kur nors prie mažiau apgyvento kranto, pasilsėti, iš civilių gyventojų pasirūpinti maisto, degamos medžiagos motorui, sutvarkyti laivą ir Švedijos pajūriu

plaukti į Bremeno uostą. Didesnioji dalis tam su manymui buvo priešinga, įrodinėdama, kad Švedija yra neutralus kraštas, kad karas jau pasibaigė ir kad po vieno kito mėnesio vis tiek būsim paleisti. Tada galėsim vykti namo, o kurie ten grįžti negalės, pasirinks kitą kraštą, ar liksis Švedijoje.

Toliau plaukti atrodė ir pavojinga, nes Danijai priklausanči Borgholmo sala buvo užimta rusų. Jūroje galėjo būti daug rusų patruliuojančių laivų. O rusus susitikti nė vienas iš mūsų nenorėjo.

Po karštų ginčų ir įrodinėjimų, nutarėme plaukti į uostą. Tik vėliau pasirodė, kad klydome pasitikėdami švedais. Bet, jei tada būtume žinoję ką nors apie jūros įstatymą, leidžiantį įplaukti į svetimą uostą 24 valandoms, tai Švedijoje nebūtume pasilikę. Būtume galėję apsirūpinti degama medžiaga ir maistu, o po to plaukti toliau, į bet kurį Vokietijos uostą. Galbūt, daugeliui mūsų likimas būtų daug palankiau susidėjęs. Ir vėliau nebūtų tekę pergyventi tokių sunkių gyvenimo smūgių. Deja, visos tos žinios buvo labai vėlai gautos ir jomis jau negalėjome pasinaudoti.

Jūros ligos iškankinti, išalkę ir nuvargę, gegužės 10 dieną išlipome į Švedijos krantą, Gotlando saloje, Katamarsviko uoste. Buvo 10 val. ryto. Mus pasitiko švedų karininkai ir kareiviai. Teturėjome tik pistoletus, tai nuginklavinimas praėjo labai greitai.

Pirmas klausimas, į kurį iš švedų karininkų norėjome sužinoti atsakymą, buvo:

— Ką darys su mumis, internuotais lietuviais karininkais?

Jie mus ramino, kad visos informacijos rodo, jog už kelių mėnesių būsime paleisti namo. O iki to laiko gyvensime internuoti stovykloje.

Toks atsakymas mus visus nuramino, nes galėjome ramiai laukti atleidimo dienos. Kurie turėjome giminių ar artimųjų Vakaruose,

tikėjomės juos greitai pamatyti.

Praėjus kietai karo lauko audrai, niekas nebebuvo baisu, o ypač ramiam krašte.

Dėkingai paskutinį kartą pažvelgėme į savo laivą. Iš uosto, jau kaip internuoti kariai, lydimi švedų sargybinių, pajudėjome Katamarsviko miestelio link. Už kokio kilometro pasiekėme surinkimo punktą. Radome keletą šimtų jau internuotų Kurlandijos karių, kuriems taip pat pavyko atplaukti į Švediją. Čia pirmą kartą gavome pavalgyti, 30 valandų išbuvę visai be maisto.

Netrukus mašinos mus išvežė į stovyklą. Karininkus automobiliais, kareivius — sunkvežimiais.

Važiudami stebėjome viską: eismą kairiąja puse, ramų žmonių gyvenimą, tvarką ir ramybę.

Po karo metu nuolat matytų sunaikintų namų, išdegintų miškų, granatomis išverstų duobių, apkasų ir bunkerų, tas vaizdas buvo toks neįprastas. Net be pastangų mintimis kreipėmės į Dievą maldaudami, kad niekados daugiau pasaulyje nebebūtų karų.

Pakeliui teko sustoti vieno kariuomenės pulko kieme. Prie manęs priėjęs švedų karininkas, berods kapitonas, paspaudęs ranką pasakė:

— Kurlandijos katilė kovojote didvyriškai. Garbėjums, kariai.

Tokius žodžius girdėjome ne iš vieno, bet daugelio švedų karininkų. Ir girdėdami jautėme, kad tikrai nebeturime ko bijoti.

Po mažos pertraukos važiavome toliau į stovyklą, įrengtą netoli Havdem miestelio, pušyne. Čia buvo apgyvendinta apie 10000 internuotų karių ir apie 50 civilių vokiečių tarnautojų iš karo metu okupuotų kraštų. Čia sutikome apie 40 latvių, keletą estų ir kitų tautybių žmonių. Bet dauguma buvo vokiečiai kariai.

Kitame numeryje: **Blogi gandai neduoda ramybės.**

Lietuvių Namai Londone yra dideli ir balti, kuriuose įsikūręs Anglijos lietuvių centras. Šiuose namuose yra vienintelis Europos lietuvių laikraštis, Nidos spaustuvė ir leidykla.

ANGLIJOS LIETUVIAI NORI IŠLAIKYTI SAVO SODYBĄ

Anglijos lietuviai Londone turi savo namus, o toliau nuo Londono sodybą. Dėl finansinių sunkumų sodybą svarsto parduoti. Bet iš kitos pusės, žinodami jos reikalingumo motyvus, bando ją išlaikyti.

Štai ką tuo reikalu jie skelbia Europos Lietuvyje:

Jausdama didelę atsakomybę už B-vės skolas, valdyba, kaip žinoma, buvo sušaukusi specialų akcininkų susirinkimą, kuris jai davė įgaliojimą, nesant kitos išeities, parduoti dalį B-vės turto, būtent sodybą.

Nuo to laiko iki šiol Valdyba tyrė visas galimybes už ir prieš nuosavybės pardavimą. Pagaliau ji priėjo išvados, kad, atsižvelgiant į esamą ekonominę padėtį ir visas kitas sąlygas, dabartinio metu sodybos pardavimas nebūtų nei galimas, nei naudingas. Vienintelis pirkėjas buvo atsiradęs Bendrovės "Dainora" savininkas p. Daunoras, kuris buvo siūlęs pirkti ir tuo pačiu metu atkalbinėjo nuo pardavimo... Bet tolimiesnių žygių pirkti ir jis nepadarė. Todėl nutarta sodybos pardavimą atidėti.

Beveik tuo pačiu metu ir iš tos pačios "Dainoros" bendrovės buvo gautas pasiūlymas sodybą išnuomoti. Tačiau nuomoti klausimas šiuo metu negali būti svarstomas dėl sekančių priežasčių: 1) Sodybą išnuomoti, būtų užkirstas kelias ją parduoti tuo nelaimingu atveju, jeigu iš tikrųjų stambieji skolintojai staiga pareikalautų grąžinti pinigų. 2) Būtų sumažinta tautiečiams, kuriems sodyba yra duota kaip laidas už jų suteiktą

tas paskolas. Be visa to nelengva būtų surasti nuomininką, kuris būtų finansiškai pajėgus, patikimas ir rimtas, nes į jo rankas būtų atiduotas ne tik visuomenės turtas, bet ir sodybos gyventojai — seneliai.

Nežiūrint tai, kad Bendrovės v-ba ir sodybos administracija deda visas pastangas padaryti sodybą galimai patrauklią ir pelningą, į šią talką prašomi prisidėti savo patarimais, pasiūlymais ir konkrečia pagalba, visi šio krašto lietuviai. Pirmoje eilėje tautiečiai kviečiami:

1. Vykti į sodybą praleisti Kūčias ir Kalėdas, kurios šiais metais bus ruošiamos vien tik tai lietuviams.

2. Nedelsiant užsisakyti kambarius vasaros atostogoms, nes ateityje norima sodybą padaryti nors ir nedidele, bet tikrai lietuviškai vasarvietę ir senelių prieglaudą.

3. Lankyti sodybą su draugais savaitgaliais ar šiaip įvairiomis progomis.

4. Jau dabar pradėti galvoti ir ruoštis į didįjį lietuvių sąskrydį per Sekmines.

5. Kviesti ir raginti vykti į sodybą apsigyventi lietuvių senelius, kuriems iš tikrųjų ji buvo skirta.

Šia proga norisi dar kartą pabrėžti, kad sodybos pardavimo klausimas buvo ir yra keliamas ne iš noro ją nusikratyti, bet iš būtino reikalo sutvarkyti LNB-vės skolas. Todėl Bendrovės valdyba tikisi, kad visi tautiečiai jos dabartinės pastangos įvertins ir kuo galėdami padės B-vei greičiau esamus sunkumus nugalėti.

GREETINGS and BEST WISHES

KATZ ROOFING CO.

Industrial, Commercial and Residential
Prompt Service

2138 LEE ROAD

YE 2-7735

GREETINGS and BEST WISHES

BERNIE MULL-MULIOLIS INSURANCE CO.

GENERAL INSURANCE OF ALL TYPES

3101 Euclid Ave.

Call HE 2-0840

GREETINGS and BEST WISHES

GARDNER CARTAGE CO., Inc.

MOVERS AND ERECTORS
OF HEAVY MACHINERY, BOILERS, SAFES
GENERAL TRUCKING
2662 East 69th STREET UT 1-3800

GREETINGS and BEST WISHES

SPRAYON PRODUCTS, INC.

2075 East 65th St.

HE 2-2900

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

KOVAC REALTY CO.

960 East 185th Street

KE 1-5030

BEST WISHES

To All the Lithuanian People

CUYAHOGA AUTO PARTS

3310 East 79th St.

BR 1-1444

BEST WISHES

To All the Lithuanian People

Harvey M. Young Insurance

17522 Harvard Ave.

WA 1-5577

REPRESENTING

BEST WISHES

To All the Lithuanian People

PAUL J. EVERSON REALTOR

24130 Lake Shore Blvd.

RE 1-6200

Euclid 23, Ohio

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai
visiems lietuviams

WILSON and CO. INSURANCE

ALL KINDS OF INSURANCE

11800 Shaker Blvd.

Call WY 1-5800

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

THE E. B. BROWN OPTICAL COMPANY

UNION COMMERCE BLDG. ARCADE
MAin 1-2428

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai
visiems lietuviams

CLEVELAND HARVARD LUMBER & DOOR CO.

6000 Harvard Ave.

Call VU 3-6000

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

O'BRIEN CUT STONE COMPANY

19100 Miles Ave.

MO 3-7800

BALTIMORĖS LIETUVIŲ ŽINIOS

Tautinės Sąjungos narių susirinkimas

Po vasaros atostogų pirmas susirinkimas įvyko gruodžio 3 d. Susirinkimas buvo gyvas ir darbingas. Nemažai tartasi savos spaudos reikalais.

Apie dail. A. Rūkštelės meno parodą pranešė skyriaus kultūros reikalų tvarkytojas K. Pažemėnas. Parodą ruošė skyrius, kuri įvyko lapkričio 18-19 d.d. Paroda turėjo gerą pasisekimą. Lankytojų skaičiumi pralenkė visas Baltimorėje buvusias parodas.

Nors ši paroda šiais metais buvo trečioji, bet išpiko nemažai paveikslų.

Skyriaus narių ir jų svečių subūvimą su šeimomis nutarta suruošti ateinančių metų pradžioje. Tuo norima tampriau suartinti esamus

narius. Numatyta ir męža programėlė ar pranešimėlis su diskusijomis.

Lietuvių svetainės sukaktis

Lietuvių svetainė gruodžio 2 d. paminėjo 40 metų veikimo sukaktį. Svetainė pradėta statyti 1914 m. Atidaryta 1921 m. spalio mėn. Jos statybai ir įrengimams sudėta 130.00 dol. Svetainėje yra didžioji salė su 500 vietų, keturios mažesnės salės, valgykla, bufetetas, baras, knygynui patalpos. Ligi šiolei visas lietuviškas gyvenimas telkiasi svetainėje: minėjimai, rengimai, koncertai, pranešimai, vaidinimai, susirinkimai, posėdžiai, repeticijos.

Minėjimo bankete dalyvavo statytojai — seni ateiviai ir naujai atvykę. Minėjamą savo atsilankymu pa-

gerbė Baltimorės pašto viršininkas adv. W. F. Laukaitis su ponia, vienas iš pirmųjų svetainės pirmininkų. Bankete taip pat dalyvavo lietuvių bičiulis kongresmanas Garmatz.

Apie svetainės veiklą ir dabartinę padėtį trumpai pranešė valdybos finansų sekretorius K. Dulys. Jei kitos lietuvių kolonijos yra sutelkusios ar telkia lėšas ir energiją įsigyti lietuvių namus, kai Baltimorės lietuviams belieka tik visiems susirūpinti svetainės likimu, ją išlaikyti ilgai ir pelningai, ypatingai organizacijoms.

Įsijungė naujos jėgos

Lietuvių Radijo valandėlės vedėjų įvestą prieš porą metų lietuvių vargų ir darbų apžvalga vis tobulinama ir plečiama. Pirmam jos vykdytojui V. Volertui išvykus į Philadelphia, apžvalgą tvarko keturiose pasikeisdami iš eilės kas sekmadienį. Pranešinėja ponia Klimienė, K. Pažemėnas, V. Dulys ir E. Šilgalis.

Malonu, kad į tą darbą įsijungė du jaunuoliai: V. Dulys ką tik grįžo iš karo tarnybos, gi E. Šilgalis pirmus metus studijuoja. Apžvalga visuomet būna įdomi ir įvairi, nors užima tik apie 5 min. laiko.

Lankėsi P. Saladžius

Pulk. Pr. Saladžius pereiną savaitę lankėsi Baltimorėje. Atvyko iš Philadelphia, kur buvo pagrindiniu kalbėtoju ramovėnu suruoštamame kariuomenės minėjime. Baltimorėje porai dienų buvo sustojęs pas E. ir M. Karašus. Susitiko su savo senu bičiuliu J. Mikuckiu, jaunystės draugu Dr. Adomu Laskausku ir kitais. Pastarasis yra labai nualintas bolševikų kalėjime. Lietuvoje iš kur patsai nebeįėjė išėiti, bet buvo neštuvais išneštas. Ir čia yra nedarbingas. Dr. Laskauskas yra visuomenininkas ir tautininkas, darba vosi Anykščiuose jau nuo 1912 metų.

Pr. Saladžiaus žentas Dr. Kasaitis, Maryland General Hospital specializuojasi vidaus ligose. Taigi buvo malonu ir jį aplankyti.

M. K-a

Prie stalo sėdi iš kairės: J. Kiburas, Laurinaitis, B. Brazdžionis, kalba Pesys iš Detroito, kun. J. Sakevičius, kun. Br. Markaitis, ir kun. dr. K. Matulaitis. A. Vaidilausko nuotrauka

CHICAGO

Iš Didž. Britanijos atvykusių lietuvių linksmavakaris

Chicagoje, iš Didž. Britanijos atvykusių lietuvių su-

rengtas linksmavakaris, Vyčių salėje, praėjo malonioje nuotaikoje. Svečių atsilankė per 200 asmenų, jų tarpe: kun. dr. K. Matulaitis MIC, kun. J. Sakevičius MIC, kun. Bruno Markaitis SJ, Pužauskai, Pesys iš Detroito.

Linksmavakario linksmą nuotaiką pajavairino "Trys emigrantai" — anglas, amerikietis ir kanadietis (Vl. Polikauskas, J. Kiburas, St. Matulevičius), kiekvienas apdainuodami to krašto emigranto gyvenimą.

Iš šio parengimo turėta \$252.13 pelno, kurio dalis paskirta: 50 dol. Anglijoje, Londono lietuvių bažnyčiai, 50 dol. Vasario 16 Gimnazijai, 30 dol. už 5 Europos Lietuvio pren. neturtin-giems lietuviams (1 pren. Chicago Jėzuitų Jaunimo Namų skaityklai), 10 dol. Vokietijoje gyv. lietuviui invalidui Ant. Puidokui ir 10 dol. Draugo spaustuves klišių įsigyjimui.

Grupės lietuvių iniciatyva, įsteigtas iš D. Brit. atvykusių lietuvių klubas. Klubo laikiną valdybą sudaro: B. Brazdžionis, Alg. Pužauskas, K. Rožanskas, S. Matulevičienė ir Br. Paluilis.

K. Rožanskas

BEST WISHES

To All The Lithuanian People

CAROL BRIDAL SHOP

1800 Euclid Ave.

Call CH 1-0191

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems lietuviams

THOMAS J. UNIK CO.

INSURANCE AGENCY

EVERYTHING IN INSURANCE

East 9th St. Pier Bldg.

TO 1-0200

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

CLEVELAND STATIONERY SUPPLY COMPANY

1260 West 4th St.

SUperior 1-8460

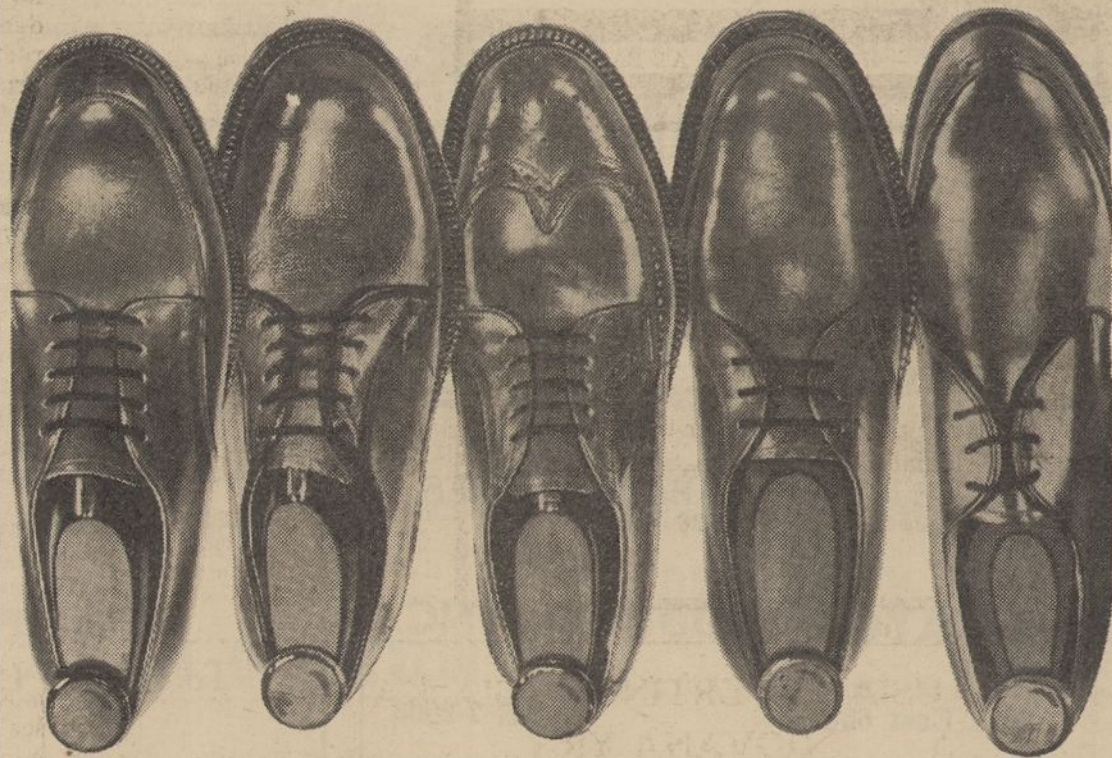
EAGLE STAMPS VISADA PADIDINA SANTAUPAS

the MAYcos (4) BASEMENT stores

DOWNTOWN - HEIGHTS - PARMATOWN - SOUTH GATE

IŠPARDAVIMAS! IMPORTUOTI ANGLIŠKI BATAI

visi odiniai su pamušalu, grublėtos ar lygios odos rankomis pagražinti išieginiai ar bizniui MAY'S rūsyje.

3-EYELET MOC-TOE SADDLE STITCHED
Black or Brown

3-EYELET STITCH-N-TURN
Black or Brown

5-EYELET WING TIP
Black or Brown

GRAIN 5-EYELET PLAIN TOE
Black or Brown

PLAIN 5-EYELET MOC-TOE
Black or Brown

- TVIRTI AŽUOLO RIETIMO ODINIAI PADAI
- PUIKIOS ODOS VIRŠUS
- VISI RANKOMIS DARYTI ANGLIJOJE

8.99
PORA

Taylor's ankstesnis užsakymas laivu atėjo kaip tik dabar prieš šventes... naujo sezono suknelėms ir bizniui. Gaminta Taylor krautuvei geriausių Anglijos gamintojų ir dabar perimtų išpardavimui May's Co. rūsyje. Pirmos rūšies viršutinė oda geram blizgėjimui... ažuolo rietimo odiniai padai (oda išlenkimams)... minkšta oda pamušalui, todėl šie batai nešiojimui vienas malonumas. Penki pagrindiniai stiliai juodos ar rudos spalvos. Jūs įsigykite kelias poras už šią pigią kainą!

MAY'S BASEMENT MEN'S SHOE DEPARTMENT
THE MAY COMPANY, DOWNTOWN

Most styles and sizes

DOWNTOWN STORE HOURS — MONDAY THRU FRIDAY 9:30 to 9
BRANCHES — MONDAY THRU SATURDAY 9:30 to 9:30

**GIVE
HER A
NEW GAS
DRIVER**

TAI YRA PUIKI DOVANA. Gaso džiointuvą sutaupys jūsų žmonos kiekvienos savaitės darbo valandas — nereikės džiauti sunkius ir šlapius drabužius, nuimti nuo šniūro ir tvarkyti. Gaso džiointuvą taip pat saugo rūbus. Rūbai ir skalbiniai ilgiau laiko, geriau atrodo. Geriausias įrengimas, Gaso džiointuvą sutaupo pinigų. Kadangi gasas išdžiiovina rūbus ¼ pigiau, negu kitos priemonės... išdžiiovina 4 pakrovimus už vieno kainą. Ir gaso džiointuvą nereikalauja specialių įrengimų. Pasirinkit gaso džiointuvą dovanoms šių žinomų rūšių:

Easy, Frigidaire, Hamilton, Maytag, Norge, Philco, RCA Whirlpool, Sears Kenmore, Speed Queen

THE EAST OHIO GAS COMPANY

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Vysk. Valančiaus Lituanistinės mokyklos Kalėdų eglutė įvyks gruodžio 30 d. Šv. Jurgio parapijos salėje. Pradžiai 5 val. vak. Dovanas vaikučiams prašome atnešti kartu.

Tėvų Komitetas taip pat prašo tėvų paskubėti užmokėti už mokslą. Pinigus primame šeštadieniais pamokų metu ir sekmadieniais po pamaldų.

• Andriui ir Irenai Kuprevičiams gruodžio 4 d. gimė dukrelė Kristina-Marija. Motina ir vaikas, grįžę iš ligoninės, jaučiasi gerai.

• Andrius Mackevičius, mokėdamas už Dirvą, įteikė \$5.00 auką.

• Išnuomojamas 5 kambarių butas — antram aukšte. Naujai remontuotas. Garažas. Nuoma 75 dol. mėnesiui. Tik suaugusiems. 16924 Grovewood Ave. IV 1-9239 (145)

Parengimu kalendorius

GRUODŽIO 30 D. Vysk. Valančiaus Lit. mokyklos eglutė Šv. Jurgio parapijos salėje.

GRUODŽIO 31 D. Naujų Metų sutikimas, Naujos parapijos salėje. Rengia L. B. abi apylinkės.

SAUSIO 7 D., 1962 Šv. Kazimiero Lit. mok. eglutė Naujojo Parapijoje.

SAUSIO 13 D. Čiurlionio ansamblio metinis koncertas Naujosios parapijos salėje.

SAUSIO 20 D. Lietuvių salėje Vlodo Brazilio Vad. dramos studijos premjera. Uošvė -- B. Sruogos 3 v. komedija. Režisuoja V. Matulionis.

SAUSIO 27 D. Čiurlionio Ansamblio ir Šv. Jurgio parapijos choro, pagerbimo banketas -- koncertas. Rengia LBClevelando I-os Apy. valdyba.

1962 m. VASARIO 3 D. LSK Žaibo vakaras -- koncertas Slovenian Auditorium.

VASARIO 10 D. Čiurlionio Ansamblio Namuose, Lietuvių Fronto Bičiulių. Clevelando sambūrio pobūvis.

VAIKO GRAŽIAUSIOS NUOTRAUKOS KONKURSAUS

(Nuotraukoms siųsti terminas baigtas 1961 m. lapkričio 1 d.)

KONKURSINĖ NUOTRAUKA Nr. 130. Jonas Čipkus, 2 metų amž., iš Clevelando, Ohio. Nuotrauka S. Čipkaus.

VASARIO 24 D. Lietuviams budžiams remti valdyba Čiurlionio namuose rengia užgavėnių blynų balių.

BALANDŽIO 28 D. 1962 m. Vysk. Valančiaus Lit. mokyklos tradicinis vakaras Šv. Jurgio parapijos salėje.

1962 m. GEGUŽĖS 12 D. Dirvos jaunųjų talentų varžybų koncertas Slovenian Auditorium.

BALTIC DELICATESSEN

praneša savo klientams, kad krautuvė laike šios savaitės bus atidaryta kasdien nuo 7 val. 30 min. ryto ligi 8 val. vakaro. Ateinantį sekmadienį krautuvė veiks nuo 9 val. ryto, ligi 4 val. vakaro. Laikė Kalėdų krautuvė bus uždaryta.

Šižikus klientai gali pirkti jau dabar, o maltas aguonas pradedant antradienį. Didesnių tortų užsakymų galutinė data -- ketvirtadienis, o mažų tortų užsakymai bus priimami dar ir penktadienį.

PHILADELPHIA

Dail. A. Rūkštelės kūrinių paroda

Tautinės S-gos Philadelphijos skyr., Lietuvių Banko patalpose, buvo suruošęs dail. A. Rūkštelės darbų parodą nuo lapkričio 26 d. iki gruodžio 3 d. Į parodos atidarymą susirinko gražus būrys visuomenės.

Parodą trumpu žodžiu atidarė Tautinės Sąjungos skyr. pirm. J. Česonis. Parodoje buvo išstatyti 42 paveikslai.

Dailininkas gavo keletą užsakymų nutapyti portretų ir paveikslų. Tarp jų ir a. a. A. Olio, kurį užsakė Tautinės Sąjungos skyrius ir kurį pasiruošę padovanoti Vasario 16 Gimnazijai.

Kariuomenės šventės minėjimas

Gruodžio 2 d. vietos Ramovės skyrius buvo suruošęs kariuomenės šventės minėjimą. Iš ryto Šv. Andriejaus bažnyčioje buvo pamaldos už žuvusius karius, o vakare, tos pačios parapijos salėje minėjimas. Minėjimui vadovavo pulk. V. Šaudzys. Gražų žodį tarė buvęs šaulių S-gos vadas pulk. P. Saladžius prisimindamas praeitį ir ragindamas lietuvius pajusti daugiau vertingumo ir ryžtingumo, atsižadant perdėto kuklumo.

Minėjimo metu buvo įteikta Bendruomenės apylinkės auka — 50 dol. Kita tiek buvo surinkta po minėjimo. Auką priėmė Lietuvos Laisvės Kovų Karo Invalidų S-gos pirm. Br. Tvarkūnas.

Bendruomenės susirinkimas

Apylinkės metinis susirinkimas įvyko gruodžio 9 d. Susirinkimui pirmininkavo prof. A. Jurskis, sekretoriavo V. Muraška. Valdžios vardu pranešimus padarė pirm. J. Stiklorius, sekr. I. Ardys, išdėstė J. Jurašiūnas ir H. Savickas ir radijo valandėlės vedėjas A. Gaigalas.

Iš pranešimų matyti, kad valdyba buvo gyva ir jautri visais lietuviškais reikalais, kaip ruošimu Vasario 16 d. minėjimo, rūpesčių liuanistine mokykla, paskaitomis ir kt. Bendruomenės

valdyba yra parėmusi vietos Tautinį ansamblį jo kelionės metu į Chicago 100 dol., Lituanus žurnalui — 50 dol., Karo invalidus — 50 dol., Lituanistinę mokyklą — 100 dol. Surinkusi aukų Vasario 16 Gimnazijai 504.50 dol.

1962 m. į valdybą išrinkta: J. Stiklorius, J. Ardys,

H. Savickas, A. Impulevičius, J. Jurašiūnas, H. Misliauskas, A. Klemas ir M. Milas. Valdyba dar bus papildyta Lituanistinės mokyklos tėvų komiteto ir studentų atstovais.

Į kontrolės komisija išrinkta J. Puzinas, P. Mitas ir J. Gečiauskas.

Pasakykite savo bankininkui, savo advokatui ar savo agentui

Pasakykite jam, kad jūs norite Louisville Title Insurance Company apdrausti jūsų nekilnojamąją turtą... ir jūs galėsite džiaugtis maloniausiu jausmu, bet kada turėtu apie bet kokią nuosavybę.

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.
The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave., N. E.
Phone MA 1-2075

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

NEWMAN PONTIAC MOTOR, INC.

SALES AND SERVICE

SEE THE NEW OUTSTANDING
1962 PONTIAC CARS

11628 Euclid Avenue

RA 1-9493

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

VIKING CAULKING GUN CO.

4518 Lakeside Ave.

UT 1-0216

GREETINGS and BEST WISHES

FAMOUS FURANCE CO.

DISTRIBUTORS FOR WESTINGHOUSE
AIR CONDITIONERS, AND OTHER
MISCELLANEOUS PRODUCTS.

6420 Woodland Ave.

UT 1-5700

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345
13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,
lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra
1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Cia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

J.S.AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas

1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.
Dienos telef.: HE 1-6352 Nakties tel.: LI 1-4611

GERIAUSIA IR VERTINGIAUSIA KALĖDŲ DOVANA YRA

"TELEFUNKEN"

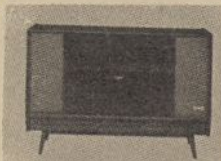
Model Princess
\$299.95

Telefunken
Jubilate
\$99.95

HI-FI STEREO
radio patefonas
2 trumpos bangos

Stalo radio aparatai
trumpas bangos
AM ir FM

Model
Dominato
\$399.95

Blaupunkt
Ballet
\$79.50

Be to turim įvairių modelių Stereo radio patefonų — Blaupunkt, Imperial, Olympic, ir Olympic stalo TV 19" ir TV radio-patefono kombinacija.

PRIEŠ PERKANT KUR KITUR, APLANKYKIT

HI-FI STEREO Co

13857 EUCLID AVE.

TEL. 451-0837

Vadovaujama A. JOHANSONO

Cia pirksite pigiausomis kainomis, geriausomis sąlygomis. Iki 18 mėn. garantija.

DIRVA

Nr. 145

1961 m. gruodžio 18 d.

KAS IR KUR?

• Lietuvos Laisvės Komitetas kas metai perrenka savo valdžią. Pernai buvo išrinkta lapkričio pradžioje. Šiemet buvo perrinkta gruodžio 4. Pirmininku perrinktas V. Sidzikauskas, sekretorium — dr. A. Trimakas, išdininku — M. Braukas.

• E. V. Jatulis išlaikė Berno universitete baigiamuosius medicinos kvotimus ir jam suteiktas medicinos daktaro laipsnis. Naujasis medikas dar prieš Kalėdas grįžta į Amerikos Jungtines Valstybes.

E. V. Jatulis yra Lietuvos buv. konsulo Manžuri-joje, o prieš tai ėjusio konsulo pareigas Tilžėje, Dr. Eduardo Jatulio sūnus. Antrojo pasaulinio karo pabaigoje Maskvai užėmus Man-

žuriją, sovietai suėmė konsulą Jatulį ir apie 10 metų iškalino Sibire. Po Stalino mirties konsulas Jatulis grįžo Lietuvon, bet jo sveikata kalnimo pasėkoje buvo taip suardyta, jog jis netrukus mirė.

Medicinos daktaras E. V. Jatulis po karo atsidūrė kaip tremtinys Vokietijoje, iš kur vėliau išemigravo į Ameriką. Ten, dirbdamas įvairius darbus, susitaupė tiek lėšų, jog savo išgalėmis baigė medicinos mokslus Šveicarijoje.

• Dail. Albino Elskaus tapybos ir piešinių paroda atidaryta gruodžio 16 d., šeštadienį, 6 val. vak., Chicago Savings and Loan Ass'n meno galerijoje — 6245 So. Western Ave. Paroda tęsis iki 1962 m. sausio 14 d.

• Ped. Lituanistikos Instituto išlaikymui Amerikos

Linkiu savo draugams ir pažįstamiems linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų.

Tegul mūsų bendras noras ir nenuilstamas darbas sugrąžina mums brangią Tėvynę.

Sofija Smetonienė,
Cleveland

Mieliems mano bičiuliams nuoširdūs šv. Kalėdų sveikinimai ir geriausi Naujų 1962 metų linkėjimai, o vietoje kortelių siunčiu 10 dolerių prenumeratos mokestį, už kuriuos prašau siuntinėti Dirvą Vasario 16 Gimnazijai per ateinančius metus.

A. Verbickas,
Chicago

JUOZAS KAMAITIS
SUPERIOR SHOE STORE

7013 Superior Ave., Cleveland 3

Šv. Kalėdų ir Naujųjų metų proga visiems klientams siunčiu geriausius sveikinimus ir linkėjimus.

KORP! NEO LITHUANIA IR
L. T. A. SAMBŪRIS CHICAGOJE
GRUODŽIO 31 D. RUOŠIA
NAUJŲJŲ METŲ
SUTIKIMĄ
CHICAGOJE

Mid-West viešbučio patalpose,
6 Hamlin Ave.

Šokiams gros Clevelando neolithuanų orkestras.

Kolegos neolithuanai su savo draugais kviečiami dalyvauti tame Naujųjų Metų sutikime. Staliukus galima užsisakyti pas filist. Juozą Zemaitį, 7056 So. Campbell Ave. Tel. HE 6-2231 vakarais nuo 8 iki 10 v.

Iėjimas drauge su vakariene: \$7.50.
Studentams \$5.00.

Amerikos Lietuvių Vaiko Draugijos surengtoje Chicagoje Jaunimo Centre lietuvių tautodailės parodoje, buvo išstatytos dvi skepetaitės (rėmuose), kuriose lietuvis tremtinys Sibire išsiūvo meniškai savo sielvartą ir kalėdinio džiaugsmo stoką.

V. Noreikos nuotrauka

PABALTIEČIŲ ATSTOVAI WASHINGTONE

Lietuvių, latvių ir estų centrinių organizacijų atstovai lankėsi WASHINGTON, Valstybės Departamente. Vadovavo latvis P. Lejinš. Lietuvius atstovavo ALT

Lietuvių Klubas (American Lithuanian Citizens Club of Beverly Shores, Indiana), kuriam vadovauja p. E. Masiulis ir kiti, atsiuntė 30 dolerių čekį. Amerikos Lietuvių Klubui už šią lituanistinio švietimo paramą Institutas nuoširdžiai dėkoja.

• Australijos lietuvių studentų šeštasis suvažiavimas įvyks gruodžio 27-31 d. Viktorijoje. Į jį tikisi sulaukti ir N. Zealandijos lietuvių studentų atstovų.

• Muz. B. Jonušas, iš Omahos, užmokėjo už tris Dirvos prenumeratas ir užsisakė 6 knygas "Palik ašaras Maskvoje", kurias išdalinis angliškai kalbantiems savo pažįstamiems. Taip pat ir Dirvos paramai atsiuntė dar \$3.00 auką.

• Jūrų skautijos Chicagoje tradicinis balius — Puota jūros dugne, rengiamas 1962 m. vasario 3 d. (šeš-

tadienį), tarpseminarijų atostogų metu, Western Ballroom salėje.

Ir šį kartą balius turės naujas jūrines dekoracijas, programą ir eilę kitų įvairumų, kuriais Chicago jūrų skautai-ės kas metai palieka malonių prisiminimų atsilankiusiems svečiams.

Iš anksto visi kviečiami praleisti šį vakarą su Chicago jūrų skautija.

• Camberroje, Australijoje, gyveną lietuviai nutarė įsigyti savo namus. Tam reikalui išsirinko valdybą (P. Pilka, P. Dirksis, T. Žilinskas, A. Švedas ir kiti) ir pradėjo telkti lėšas.

pirmninkas L. Šimutis ir sekret. P. Grigaitis.

Atstovai buvo priimti Europos reikalų skyriaus vedėjo padėjėjo p. Davis. Kodėl negalėjo priimti aukštesnis valdininkas, taip ir neišku.

Delegacija įteikė memorandumą, kuriame prašo Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybės atstatymo klausimą kelti Jungtinėse Tautose.

Po pasitarimo Valstybės Departamente, kur buvo pakartoti seni pažadai, kad JAV nepripažįsta sovietinio pavergimo, Willar viešbutyje buvo surengta spaudos konferencija. Į ją atsilankė nemažai laikraštinių iš kurių laukiama, kad palankiai atsilieptų į pabaltiečių keliamus gyvybinius reikalus.

LIETUVOS LAISVĖS KOVŲ
INVALIDŲ DRAUGIJOS
VALDYBOS PADEKA

Lietuvos Laisvės Kovų Invalidų Draugija nuoširdžiausiai dėkoja aukotojams už aukas invalidams paremti, aukų rinkėjams ir organizacijoms:

Liet. Veteranų S-gos Ramovė
Rochesterio skyriui \$118,50
Liet. Veteranų S-gos Ramovė

PIRMAS ATSLIEPĖ MARYLANDO GUBERNATORIUS

Lietuvos Genocido Parodos Komitetas, kurį sudaro dr. Jonas Paukštelis, Viktoras T. Makiejus ir Aldona Paukštelienė, gyveną East Chicago, sąryšy su Kuchel-Lipscomb rezoliucija, išsiuntinėjo visiems Jungtinių Amerikos Valstybių gubernatoriams laiškus prašant paskelbti paskutinę 1961 m. gruodžio mėnesio savaitę kaip MILDOS SAVAITĘ UŽ PABALTIJOS VALSTYBIŲ LAISVĘ.

Gautas pirmas atsakymas iš Maryland valstybės gubernatoriaus visus nudžiugino. Jisai sutiko ir paskelbė šią proklamaciją, tuo pačiu pareikšdamas užuojautą Lietuvai, Latvijai ir Estijai.

Oficialiam proklamacijos lape jisai rašo:

"I, J. Millard Tawes, Governor of the State of Maryland, do hereby proclaim the week of December 25 — 31, 1961, as A WEEK OF PRAYERS FOR FREEDOM OF B A L T I C STATES".

Lietuviai prašomi jam siųsti padėkos laiškus šiuo adresu: Hon. Governor J. Millard Tawes, State Capital, Annapolis, Maryland.

New Yorko skyriui 100,00
Liet. Veteranų S-gos Ramovė
Los Angeles skyriui 91,00
Liet. Veteranų S-gos Ramovė
Philadelphia skyriui 55,00
JAV Lietuvių Bendruomenės
Philadelphia skyriui 50,00
J. Matiuks, Woodhaven, N. Y. 10,00

Visiems aukotojams ir ramovėnams linkime gražių Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų!

ALMA MATER
YRA
GERIAUSIA
DOVANA

Artinantis šventėms užsakykit Dirvą savo artimiesiems

Artinasi Kalėdų šventės ir Nauji metai. Rūpinsitės, ką dovanoti savo artimiesiems ir tolimiesiems bičiuliams.

Dirva tikrai gera ir per visus metus atsimeinama dovana. Užsakykit ją dar neskaitantiems jūsų kaimynams arba kituose kraštuose gyvenantiems, kurie patys neišgali užsisakyti.

Naudokitės čia pridėdama atkarpą ir tai padarykit dabar, kad laiku galėtumėm pranešti apie jūsų dovana.

Jei jūs neturite tokių artimųjų, kurie Dirvos neskaito, jūs užsakykit Dirvą lietuviams moksleiviams ar nese-niai iš Lietuvos atvykusiems ir gyvenantiems Vokietijoje. Užsakykit džiovininkams ar seneliams, gyvenantiems prieglaudose. Tokių adresų mes turime, ir gavę mokestį, tuoj pranešime kam Dirvą siunčiame.

Užsakant prašome naudotis šia atkarpa:

DIRVA
6907 Superior Ave.,
CLEVELAND 3, Ohio

Prašau siųsti Dirvą, kaip švenčių dovana, šiuo adresu:

Už metus siunčiu \$10.00

Už pusę metų siunčiu \$ 6.00

Mano adresas:

Toronte, W & W galerijoje, 1071 Balthurst St. nuo gruodžio 12 iki 30 d. atidaryta skulptoriaus Dagio darbų paroda.

Švenčių proga sveikiname visus mūsų bičiulius ir pažįstamus, linkėdami geriausios kloties ateičiai.

Balys ir Marija Vyliadau,
Elizabeth, N. J.